

Předchůdci marginalismu

- Daniel Bernoulli (1700-1782)
- St. Petěburský paradox – užitečnost dodatečného množství bohatství klesá s rostoucím bohatstvím

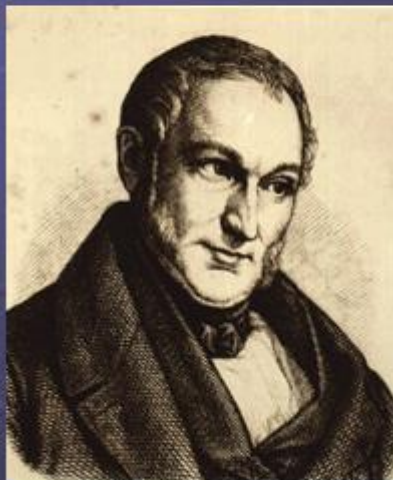
Jeremy Bentham (1748-1832)

- Představitel utilitarismu
- Dílo: Úvod do principů morálky a zákonodárství
- Užitek = vlastnost libovolné věci vytvářet potěšení, dobro, štěstí nebo zamezovat bolesti

Johann H. von Thünen (1783-1850)

- Dílo: Izolovaný stát ve vztahu k zemědělství a národnímu hospodářství
- Princip mezní produktivity

Marginalistická revoluce

- Marginální = mezní, dodatečný.
- Zásadní změna ve vývoji ekonomického myšlení,
- rozdíly oproti klasické ekonomii:
- zaměření se na stranu poptávky,
- chování spotřebitele,
- teorie užitku, mezní veličiny,
- mikroekonomická problematika.

- Teorie užitku:
- užitek = uspokojení ze spotřeby statku/služby,

- Kardinalistická teorie.
- Ordinalistická teorie.

- mezní veličiny (mezní užitek, mezní produkt, mezní náklady),
- mezní (dodatečný) užitek – získání uspokojení ze spotřeby statku, pokud spotřebu zvýším o jednotku daného statku,
- užitečnost (mezní) určuje hodnotu statku.

Hermann H. Gossen (1810-1858)

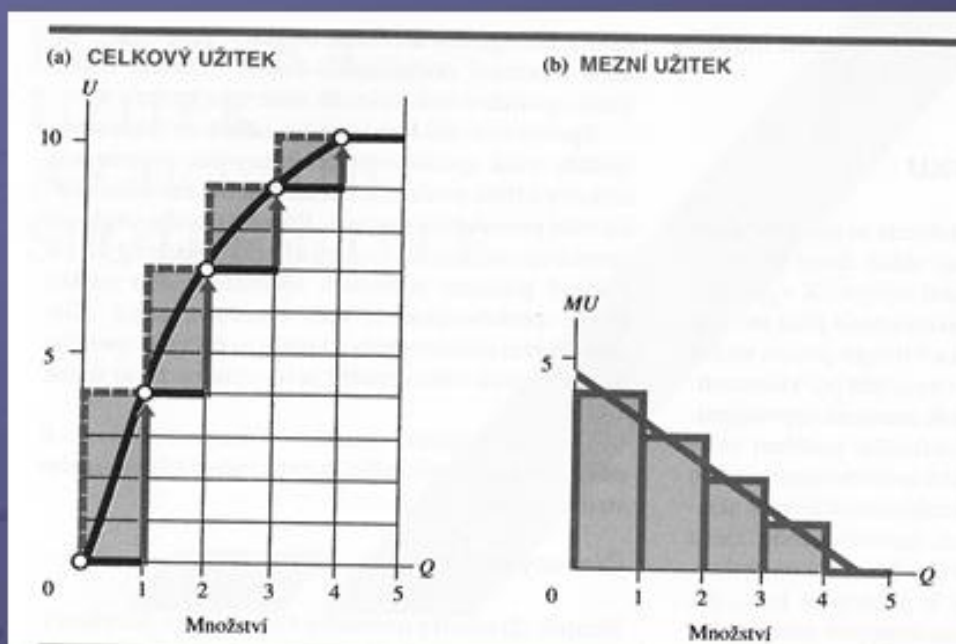
- Dílo: Vývoj zákonů lidského chování
- Gossenovy zákony:
 - I. Klesající funkce mezní užitečnosti
 - II. Zákon vyrovnávání mezních užiteků
 - III. Vztah mezi užitekem a pracovním úsilím

- Zákon klesajícího mezního užítku: mezní užitečnost zboží klesá s jeho rostoucí spotřebou.

Zákon klesajícího mezního užítku

(1) SPOTŘEBOVANÉ MNOŽSTVÍ	(2) CELKOVÝ UŽITEK	(3) MEZNÍ UŽITEK
0	0	
1	4	4
2	7	3
3	9	2
4	10	1
5	10	0

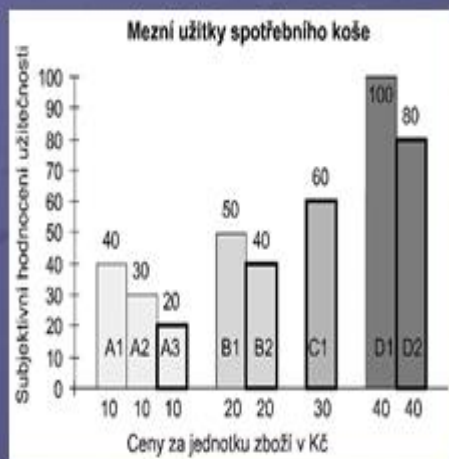

Zákon rovnosti mezních užitků

- Spotřebitel maximalizuje celkové uspokojení ze svého důchodu, pokud jej rozdělí mezi různá zboží tak, aby uspokojení z poslední jednotky jeho důchodu, vydávané na každé zboží, bylo stejné.

Zákon rovnosti mezních užiteků

$$\frac{MU_1}{P_1} = \frac{MU_2}{P_2} = \frac{MU_3}{P_3} \dots \text{MU na korunu důchodu}$$

$$\frac{MU_1}{P_1} = \frac{MU_2}{P_2} = \frac{MU_3}{P_3} = \frac{MU_4}{P_4} = \text{MU na jednotku důchodu}$$

$$\frac{A3}{10} = \frac{B2}{20} = \frac{C1}{30} = \frac{D2}{40} = \frac{20}{10} = \frac{40}{20} = \frac{60}{30} = \frac{80}{40} = 2$$

- Pracovní úsilí bude vynakládáno do té doby, dokud se mezní užitečnost zboží vyrovná mezní újmě z práce.

Marginalisté

- William Jevons
- Leon Walras
- Carl Menger

William Jevons (1835-1882)

- Dílo: Teorie politické ekonomie (1871)
- Základy:
- Hedonismus
- Hodnota je dána užitečností statku
- Matematika

Jevonsovy teorie

- Teorie hodnoty – hodnota statku závisí na konečném stupni užitečnosti (mezní užitečnosti), který statek přináší.
- Teorie směny – porovnávání poměrů mezních užitečností statků a poměrů jejich tržních cen.
- Teorie mzdy – zvyšování práce pouze do vyrovnání mezního užítku poskytnutého mzdou a mezní strasti spojenou s vynakládáním další jednotky práce.

- Z marginalistické revoluce vzešly 3 neoklasické školy.

- Cambridgeská

- Lausanská

- Rakouská

- Odlišnosti od klasiků (mikroekonomie, poptávka, spotřebitel, mezní veličiny).

- Shody s klasiky:

- minimalizace státních zásahů,

- preference soukromého vlastnictví,

- svoboda obchodu,

- platnost Sayova zákona.

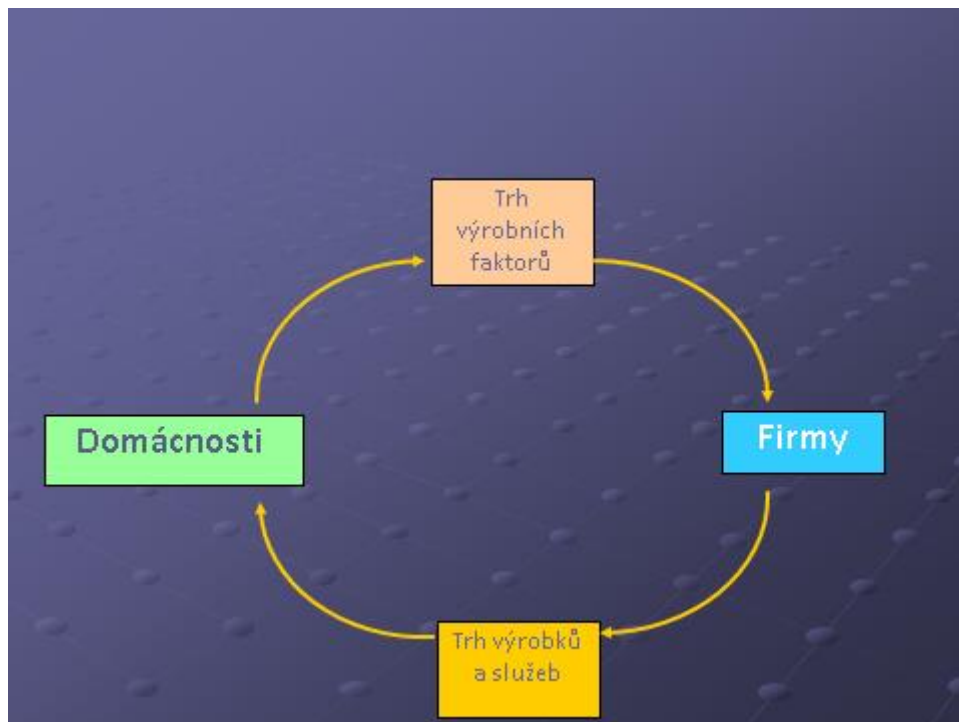
Lausanská škola

- Leon Walras (1834-1910)
- Dílo: Základy čisté politické ekonomie
- Všeobecná ekonomická rovnováha

Všeobecná ekonomická rovnováha

- Koloběh – výrobní faktory slouží k výrobě statků a ty posléze k udržování a zvětšování faktorů.

- Vyčišťování trhů – cenovým pohybem od nadbytečné nabídky a poptávky (rovnovážná cena).
- Systém vzájemně propojených dokonale konkurenčních trhů dosahuje všeobecné rovnováhy.

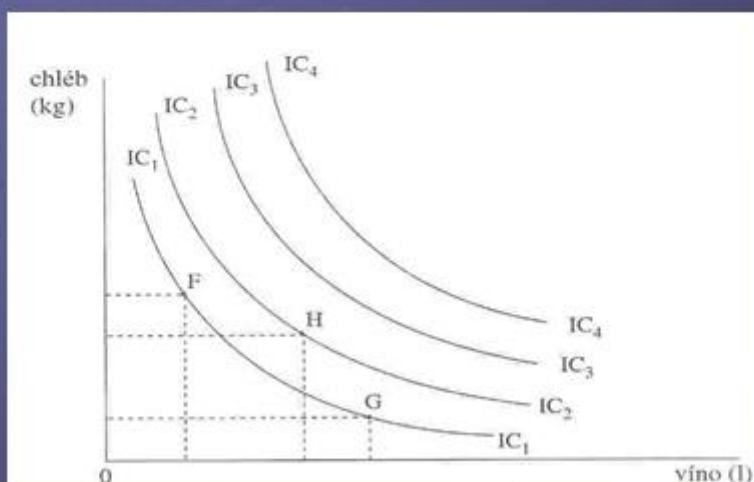
- Matematický model ekonomické rovnováhy byl tvořen složitou soustavou rovnic.

Vilfredo Pareto (1848-1923)

- Dílo: Rukověť politické ekonomie
- Odmítl kardinalistickou verzi užitečnosti
- Zastával ORDINALISTICKOU verzi
- Mezní užitek – ofelimita – chtěnost zboží

Indiferenční křivka

Paretoovo optimum

- *Rozdělení statků je efektivní, jestliže už nelze zvýšit uspokojení některého člověka, aniž by se zároveň nesnížilo uspokojení jiného člověka.*

